

HÄMEEN SANOMAT.

Hämeenlinnan kaupungista

N:o 69.

Tiistaina Elokuun 29 p.

1882.

Tilaukshinta: jakamispaikeissa Hämeenlinnassa koko vuodelta 3 markkaa, kolmelta neljännes-vuodelta 2 m. 50 p., puolelta vuodelta 1 m. 75 p. ja neljännekseltä 1 markka. Hämeenlinnan postikonttorissa koko vuodelta 4 m. 11 p., kolmelta neljännes-vuodelta 3 m. 37 p., puolelta vuodelta 2 m. 38 p. ja neljännekseltä 1 m. 37 p.; muissa postikonttoreissa koko vuodelta 4 markkaa 29 p., kolmelta neljännes-vuodelta 3 m. 52 p., puolelta vuodelta 2 m. 48 p. ja neljännekseltä 1 m. 43 p. — **Kuulutuksia ja ilmoituksia** otetaan vastaan Hämeen Sanomain kirjapainossa ja toimituksen luona. Hinta 10 penniä pieneltä riviltä. Ruotsalaiset suomennetaan ilman eri maksua. — **Jakamispaikeat:** lehden kirjapaino ja herra Kronholmin leipuripuoti sekä herrain Strömberg'in, Wahlberg'in, Grönlund'in ja Grönfors'in puodit. — **Toimittaja:** A. E. Järven, asuva kauppias Grönlundin talossa.

Hämeen ja Uudenmaan läänin maanviljelys-seuran kokous Porvoossa tämän kuum 24 ja 25 p.

Huolimatta rajusta sateesta, jota ensimmäisenä kokouspäivänä saatiin, oli väkeä runsaasti kokountunut lyseen rakennukseen, joka oli seuran kokouspaikaksi valittu. Näyttely-esineistä oli koti-eläimet ja maanviljelys-kalut asetettu koulupihaan, karjan- ja pellontuotteet, käsinteokset sekä muut vähemmän tilaa vaativat kouluhuoneisiin. Lyseen juhlasali oli kokoushuoneena. Siinä senaattori Zilliacus seuran esimiehenä julisti keskustelut alkaneiksi kello 12 päivällä.

Ensin valittiin palkintotuomaria näyttelyä ja kilpailutöitä varten. Seitsemän näyttelyryhmää, nimittäin: sarmikarja, hewotet, pellon ja puutarhan tuotteet, karjantuotteet, miesten käsityöt, naisten käsityöt ja metsäntuotteet, saivat kullakin eri palkintuomarinsa, mutta tahdeksanella, johon kuului säilytettyjä ruokatarvikkeita, oli samat palkintuomarit, kuin jeitsemännellä.

Sitte tuli puheeksi ne palkinnot niitynviljelyksestä ja ojituksesta, joita seura vuosittain jakaa. Seuran johtokunta oli ehdottellut mainitut palkinnot seuraaville:

- Niitynviljelyksestä:
- 1:ksi keisariin. senaatin lahjoittaman niittokoneen talollinen A. Mikulalle Pornaisista.
 - 2:ksi Wallen'in palkinnon 100 m. talollinen J. Mikkolalle Jitistä;
 - 3:ksi Seuran suuren hoptamitalin, jota nyt ensi kerran annettiin, siltawouti A. Westerlundille Klarwikista.

Ojituksesta:
50 markkaa Heikki Et'ille Pusulasta.

Seura, jota puheenjohtaja kehotti lausumaan ajatustaan tästä ehdotuksesta, mahwisti sen.

Wähäisen loma-ajan kuluttua käytiin keskustelemaan niistä wiidestä kshymyksestä, jotka oli otettu kokouksen ohjelmaan.

1:seen kshymykseen: Mitkä heinänsiemennelajit soveltuvat parhaiten wientitawaraksi, ja miten on niiden wiljelemistä edistettävä? antoi eräs puhuja pitkän selwityksen. Siinä hän ensin huomautti, kuinka tärkeä rehukasvien ja niiden siementen kaswatus on maaillemme. Jos siementen wiljelys useinkin huonosti menestyy, niin siihen hän ei luullut ilmanalan kowuuden olewan syynä, waan pikemmin muut seikat. Sillä näkeehän esimerk. willi-apilan maassamme kantawan itäviä siemeniä. Ukonmaalta tuotujen siementen huonous ja sopimattomuus meidän ilma-alaan lieuee useimmiten syynä siihen, ettei siementä

saada. Hän arweli parhaaksi sellaiusten heinänsiementen ja niiden siementen kaswattamista, jotka jo owat, niinkuin puntarpää, yleisesti lewinneet ja kotiutuneet maahamme. Ellei heinänsiementä ulkomaille wietäväksi kaswattaisi, pitäisi sitä kummiinkin omaksi tarpeeksi oleman. Hän puolusti sellaiusten yhdistysten perustamista, jotka edistävät heinänsiementen wiljelemistä.

2:nen kshymys: Miten saattaa pikakaswullisuutta wanhemmille maanwiljelyksillä niityillä paraiten woimassa pitää?

Tästä keskusteltaisjo saatiin tilaisuutta huomauttamaan, kuinka huonolla kannalla rehukasvien wiljelys maassamme wialä on, ja kuinka wähän wialä annetaan arwoa sille totuudelle, joka on lausuttu sananlastussa: „niittu on pellon äiti“. Syynä hnonoon niitunhoitoon sanottiin olewan osaksi huolimattomuus, sunrimmaiksi osaksi taitamattomuus. Harwoin otetaan lukuun sitä, että niitun kaswuwuoma loppuu, yhtä hywin kuin pellonkin, ellei niitä lannoiteta. Se, joka ei tahdo kallista ostolantaa niitulleen hankkia, käyttäköön koetteeksi nawetotontaa, niin hän saa piankin nähä, minkä muutoksen se waiikuttaa heinäkaswulle.

Kun näitä kahja kshymyistä selwitettäisä oli huomautettu sellaiusten yhdistysten tarpeellisuutta, jotka ottaisiwat edistääksensä heinänsiementen kaswattamista, päätti kokous asettaa kolmimiehisen toimikunnan, joka ensi vuosikokoukseen saisi walmistaa ehdotuksen sellaisen yhdistyksen järjestämisistä.

(Satt.)

Kalwoilan maanwiljelys-seuran näyttely tämän kuum 26 p.

Seura pani tällä kertaa näyttelynsä toimeen sitä warten hywin edulliseen paikkaan, nimittäin: Niemen kartanoon, jonka omistaja on rouwa Pönnholt. Sanoimme paikkaa edulliseksi siitä syystä, että tämä tila, jo lawentensatin suhteen seuran etewimpiä, on maatalouden puolesta warustettu monilla laitoksilla, jotka yffistään ansaitsewat maanwiljelijäin huomiota ja tarkastusta. Niemen kartanoon on näet hankittu höyryllä käytettävä wiljontappokone sahan kanssa, hewostirnu, niitto- ja leikkuu koneita ja muita uudempiä peltoalasia. Niiden käyttämistä saitiin yleisö näyttelyn aikana katsella. Mutta warsinaista näyttelyä warten oli paikalle tuotu seuraawa määrä maatalouteen kuuluwia esineitä, nimittäin: noin 30 warfaa, 40 kappaletta sarmikarjaa, hymmenkunta lammasta, joitakuita sitaeläimiä, wähän neljättäkymmentä nume-

roa karjantuotteita, parikymmentä numeroa pellontuotteita, lähes 200 numeroa kotiteollisuudentuotteita, joista enimmäkseen oliwat naisten käsityöitä. Sitä paitsi oliwat usiat maanwiljelys-kalujen kauppiat kaupungista, niinkuin Jakobsen & Co, Wallenius ja Johanson, näyttelyyn tuoneet käsin käytettäviä riustuja, rauta-aurvoja y. m. pienempiä peltoalasia, joilla kaitilla näytti olewan hywä menekki. Siitä hywä kehoitus maanwiljelyskalujen kauppiaille wastaisissa maalais-seurain kokouksissa noudattamaan näiden herrain esimerkkiä.

Pellon- ja karjan-tuotteet sekä käsityöt oli asetettu näyttelyä warten siwottuun kaluhuoneeseen; kotieläimet, koneet ja peltoalut seisoiwat pihaalla.

Näyttelyn toimikunta oli tehtäwänfä niin suorittanut, että yleisö saattoi olla tyytywäinen. Rawintola oli paikalle laitettu. Sitä paitsi saatiin kuulla musiikkia, jota warten oli tilattu 10 Hämeen pataljoonan soittomiestä.

Näyttelyyn, joka alkoi kello 10 e. pp., oli kokoontunut wäkeä kolme, neljästataa henkeä, enimmäkseen Kalwoilasta ja Sääksmäestä, mutta myöskin etäämmältä, niinkuin Hattulasta, Wanajasta ja Janakkalasta.

Sittefun palkintotuomarit kotieläinten, karjan- ja pellon-tuotteiden, käsityöiden ja maanwiljelys-kalujen arwostelemista warten oli walittu, ryhtyiwät nämät toimeensa, jota erittäinkin käsityöiden arwostelijoilla kesti iltahämärään asti.

Kilpailutöitä ja ojitusta warten, joihin oli ilmoittanut itsensä edelliseen 11 ja jälkimäiseen 16 osanottajaa, walittiin myöskin palkintotuomarit.

Palkinnoiksi jaettiin 400 markan palkoin, niin että warsoista annettiin 5 palkintoa, niistä 3 kunnialausuntoa ja 2 rahapalk., toinen 10 ja toinen 5 m.; muista kotieläimistä 7 kunnialausuntoa ja 15 rahapalk., joista suurin 10 ja pienin 3 m.; woista 7 kunnialausuntoa ja 6 rahapalk., joista suurin 6 ja pienin 2 m.; pellontuotteista 4 kunnialaus. ja 4 rahapalk., joista suurin 5 ja pienin 3 m.; kotiteollisuudentuotteista 2 kunnialaus. ja 56 rahapalkintoa, joista suurin oli 8 m. ja pienin 1 m. 50 p.

Kilpailunöstä määrättiin 5 palkintoa, joista suurin oli 15 m. ja ojituksesta myöskin 5 palkintoa, suurin 6 ja wähin 2 m.

Yhteisissä päivällisissä pidettiin puheita, kumma kyllä ruotsiksi, kun esitettiin maljoja toimikunnalle, seuran menestymiseksi y. m.

Tanssihuwit oliwat näyttelyn päättäjäisinä.

Hämeenlinnasta.

— **Koulut** täällä awataan jälleen ensi perjantaina, syyskuun 1 p., seuraawina tuntimäärinä, nimittäin: Suomalainen Tyttökoulu ja Kansakoulu kello 9 e. pp., Normaaliylihyee kello 10 e. pp. sekä Walmistatama Koulu ja neiti Sawoniuksen Tyttökoulu kello 12 päivällä. Sunnuntai koulu alkaa lukufautensa syyskuun 3 p. kello 4 j. pp. — **Uusia oppilaita** ilmoitetaan Normaaliylihyeseen kouluhuoneessa huomenna t. k. 30 p:nä kello 9 epp. ja muuhin kouluihin awauspäivänä.

— **Sadetta** tuli eilen koko päivän läpensä; se oli lämmintä, siis syystouwoille erittäin wirtistawää.

— **Tukkiakauppa.** Lääninkonttorissa täällä pidettiin 26 p. tätä kuuta huutoakauppa, jossa enimmäkseen maksawalle tarjottiin kolmen allanimitetyn sotilaspuustellin metsästä hakattawaksi seuraawat määrät tähsitaswaneita puuta, nimittäin: Saaren puustellista Heinun kylässä, Kalwoilan pitäjää, 998 mantly, 300 kuusijä 86 koivu-puuta, joista kauppias Enqwist Tampereelta tarjosi korkeimman hinnan 12 penniä kuutiojalalta männystä ja 10 p. k. jalalta kuusista ja koivuista; Sillanpään puustellista Kurun kappelissa 4,630 mantly ja 678 kuusipuuta, joista konsuli Etlöf Porwoosta lupasi korkeimman hinnan 31 p. kuutiojalalta männystä ja 15 1/2 p. kuutiojalalta kuusista; Sarkkilan puustellista Kangasalan pitäjässä 5,719 mantly ja 3,879 kuusipuuta, joista Rosenlew ja kumpp. Porista jäi korkeimpaan huutoon 28 p. kuutiojalalta kuusista. Tarjoukset lähetetään keisarill. senaatin mahwistettawiksi.

— **Wuodentulokertomus:** Uudenmaan läänin kuwernööriltä, elokuun 14 p:ltä 1882. — Heinä- ja elokuun ajalla wallitsewan lämpimän ilman tähden on kaswullisuus niin kehittynyt, että ruis leikattiin heinäkuun lopulla, jonka wuoksi ei myöskään ole kuultu mistään siemenen puutteesta, waan on jo syyskuun aloitettu muutamissa paikoissa; niimitään on taura jo leikattu ja ohraa ja herneitä korjataan paraitaa. Kaswullisuus on läänissä ylimalkaan sangen hywä. Niin, joka kohta on aivan kshymy, arwellaan antawan osaksi hywän, osaksi keskintertaisen sadon, niinkuin myöskin ruis, jota huutoon lienee laadultaan parempaa kuin viime vuonna. Rewätkylwökaswit, jotka kesän alussa kärsiwät kowasta kuivuudesta, antawat sitawastoin waan keskintertaisen sadon. Perunoiden ja muiden juurikasvien kehitymistä esti myöskin heinäkuun kuivuus, mutta owat ne senjälkeen tulleen sateen

Ilmoitus

Siitä asewellvollisten lukumäärästä, joka 1882 vuoden kutsunnan jaon tapahduttua tulee Hämeen läänin arwanheitto-alueista käskettäväksi vakinaiseen palvelukseen, sekä niistä sotajoukoista, joihin he asetetaan.

Kutsunta-alueen n:o	Arwanheitto-alue.	Se määrä, joka kutsun joutoa varten otetaan.		Kutsunta-alueen n:o	Arwanheitto-alue.	Se määrä, joka kutsun joutoa varten otetaan.			
		Sääntö- ja sotamäärä, joka on alueen oletettava.	Sääntö- ja sotamäärä, joka on alueen oletettava.			Sääntö- ja sotamäärä, joka on alueen oletettava.	Sääntö- ja sotamäärä, joka on alueen oletettava.		
1	Hämeenlinnan kaupunki ja maaseurakunta	4	—	4	3	Tampere	10	—	10
1	Hausjärvi	5	1	4	3	Mesfukylä	2	—	2
1	Janakkala	2	—	2	3	Kangasala	4	—	4
1	Banaja	1	—	1	3	Pälkäne	2	—	2
1	Tuulois ja Luopioinen	3	1	2	3	Sahalahti ja Kuhmalahdi	2	—	2
1	Hauho	3	—	3	4	Kuovesi	5	—	5
1	Hattula ja Tyrwäntö	3	—	3	4	Teisko	2	—	2
1	Nenke	1	—	1	4	Orihvesi	4	—	4
1	Loppi	2	—	2	4	Kuru	2	—	2
1	Kalmola	2	—	2	5	Jämä	6	—	6
1	Sääksmäki	2	—	2	5	Längelmäki ja Gräsjärvi	3	—	3
2	Alkaa ja Kylmäkoski	2	—	2	5	Korpilahti	6	—	6
2	Urjala	4	—	4	5	Kuhmoinen	4	1	3
2	Tammela	5	—	5	5	Kuorehvesi	2	1	1
2	Jokioinen, Humpkala ja Verttula	4	1	3	6	Padasjoki	3	—	3
2	Somero ja Someroniemi	4	—	4	6	Iliskala	6	1	5
3	Virkkala	1	1	—	6	Hollola	4	2	2
3	Mösjärvi	1	—	1	6	Nastola	2	1	1
3	Lempäälä	1	—	1	6	Kärkölä	2	1	1
3	Wesilähti ja Tottijärvi	4	1	3	6	Koski	2	1	1
					6	Lammi	4	1	3
				S:ma 131 14 117					

ja on julistus tästä jaosta luettavana kaupungissa Raatihuoneessa ja maaseurakunnissa siinä huoneessa, jossa kunnan kokoukset pidetään. Hämeenlinna, Elokuun 22 p. 1882.

Läänin toimiston puolesta:

E. von AMMONDT.

F. W. Schrey.

Kuulutuksia.

Suom! Häm. 2 l.

Julkisella huutokaupalla, joka tiistaina ensin tulewan Syyskuun 12 päivänä kello 12 päivällä täällä tapahtuu, tarjotaan vähemmän vaatimaan hankittavaksi 1,023 leivistä 14 naulaa olkia 7:nen Hämeenlinnan tarffampujapataljoonan marassi 1 päivästä ensi Marskuuta samaan päivään asti w. 1883 olewan ajan kuluessa; josta halullisille hankkijoille täten tieto annetaan. Hämeenlinnan Maankonttorissa 26 p. Elokuuta 1883.

Kuvernöörin miran puolesta:

F. W. Schrey. Wilhelm Tanner, m:ty.

Toinen puoli viime vuoden kunnallismaksuista tässä kaupungissa kootaan raatihuoneessa tiistaina ja keskiviikkona tämän kuun 29 ja 30 päivinä kello 10—12 päivällä, josta asianomaisille maksajille täten tieto annetaan. Hämeenlinnassa Elokuun 17 p. 1882.

Rahatoimikamari.

Sunnuntaina 3 päivä Syyskuuta pitää Wapaeh-tonen Palosammutuskunta kaupungin Parkissa kansanhuwit kunnan kassan hywäksi. Nku tapahtuu kello 3 j. p. p. Siisäänpääsylippuja saa lunastaa parkin porteissa sekä laiturilla, ja maksawat 50 penniä herraswäeltä ja 25 penniä työkansalta, palveluswäeltä ja lapsilta.

Toimikunta.

Perjantaina 1 p. ensitulevaa syyskuuta kello 11 e. p. p. myhdään julkisella wapaeh-toisella huutokaupalla täällä awisionikamarissa: 1 hieno sohwa, 6 hienoa tuolia saksanpähtinäpuusta, 1 hywä toaletti-piironki, 1 waatekaappi, 2 sänkyä, hywia sänkywaatteita ja muuta sekatawaraa; josta tällä tieto annetaan. Hämeenlinnan kaupungin awisionikamarista 24 p. Elokuuta 1882.

D. R. Grönholm.

Suostuntawerokomitea

tässä kaupungissa pitää istunnoita raatihuoneessa allamainittuina päiwinä, jolloin tämän vuoden suostuntawerot tulewat määrättäwiksi, nimittäin:

Tiistaina Syyskuun 5 p. kello 5 j. pp., jolloin määrätään niiden maksot, jotka asuwat 1—13 korttelissa;

Keskiviikkona Syyskuun 6 p. kello 5 j. pp. niiden, jotka asuwat 14—25 korttelissa;

Tuorstaina Syyskuun 7 p. kello

5 j. pp. niiden, jotka asuwat 26—38 korttelissa, ja

Perjantaina Syyskuun 8 p. kello 5 j. pp. niiden, jotka asuwat Myllymäessä, Aruununporin linnassa ja Lasareetissa; ja kehoitetaan siis asianomaisia suostuntaweron maksajia antamaan tahteraukseen tarpeelliset ilmoitukset tuloistaan ennen ensiksi mainittua päivää allekirjoittaneelle puheenjohtajalle taikka fitten komitean kokouksissa edellä mainittuina päiwinä. Hämeenlinnassa Elokuun 24 p. 1882.

Suostuntawerokomitean puolesta:
A. Viktor Appelqwist.

Julkisella huutokaupalla, joka täällä pidetään ensitulewan Syyskuun 14 päivänä kello 11 e. p. p., myhdään kaikenlaisia keltwottomiksi julistettuja ta-waraita, niinkuin ruffia, kangastuolia y. m., josta yleisölle täten tieto annetaan. Hämeenlinnan kuiritushuoneella Elokuun 22 päivänä 1882.

A. W. Becker.

Myytävänä.

Lakkia

monenlaisia, sametista ja trifoosta myy
M. Jkonen.

Prykitatu N:o 3.

Ilmoituksia.

2:ksi vähempää koululasta saawat Hämeenlinnassa Syyskuun 1 päivästä asunnon ja ruoan allekirjoittaneen luona.

Kirjeosoite Elokuun 30 päivään Kuurila, Sääksmäki, sitte H:linna, Lehtori Blomstedt'in talo.

Maria Bläfeld,
Tuomarin rouwa.

Kaksi koululasta alemmilla luokilla saapi asunnon ylöspidon ja hoidon kansa, josta saapi liikunnan tiedon tämän lehden kirjapainosta.

2:si pienempää koulupoikaa otetaan asuntoon rawinnon kansa Majorin leski J. Löthman'ille Forsblomin talossa.

Yleisiä ilmoituksia.

Zunat Hämeenlinnasta lähtewät Helsinkiin kello 6,30 e. p. p. ja kello 6,50 j. p. p. — Turkuun ja Tampereelle kello 12,30 j. p. p. — Pietariin ja Hankoniemelle kello 7,15 e. p. p. — Paikallisjuna Helsingistä Hämeenlinnaan tulee kello 10,30 j. p. p.

Rautatien malasiinin konttori on awoinna arkipäiwinä kello 8—1 ja 3—6 sekä pyhäinä kello 8—5 e. p. p.

Hämeenlinnan sähkölennätin konttori awoinna jota arkipäiwä kello 9—2 e. p. p. ja 4—7 j. p. sunnuntaihin 8—9 e. p. p. ja 4—7 j. pp.

Hämeen Sanomain Osake-Yhtiön kirjapaino, Hämeenlinnassa, 1882.